

MEMO

Aan : Statenwerkgroep breedband
Datum : 21 september 2016
Onderwerp : Onderzoeksmemo Rijksuniversiteit Groningen en stand van zaken breedbandinitiatieven

In het voorjaar van 2016 heeft de provincie aan de RUG gevraagd te onderzoeken **hoe de initiatiefnemers zelf aankijken tegen de voortgang, haalbaarheid en toekomst van hun initiatief voor snel internet.**

Aanleiding voor het uitvoeren van dit onderzoek zijn de bestuurlijke vragen:

- *Gaat de huidige aanpak van de provincie op redelijke termijn leiden tot (vrijwel) volledige ontsluiting van het platteland met snel internet?*
- *Hebben de initiatieven voldoende continuïteit?*
- *Wat is er (eventueel) nodig om de initiatieven meer toekomstbestendig te maken?*

Het onderzoek vormt een belangrijke input voor de heroverweging van de huidige realisatiestrategie en geeft ten dele antwoord op bovenstaande bestuurlijke vragen.

Tijdens de uitvoering van het onderzoek waren er 25 breedbandinitiatieven (peildatum 1 mei 2016). Hiervan hebben 17, overwegend kleinere, initiatieven meegedaan aan het onderzoek. Het betreft initiatieven in de gemeenten Midden-Drenthe, Tynaarlo, Coevorden, Aa en Hunze, Noordenveld en Hoogeveen. Daarnaast heeft een interview met het Breedband Platform Verbind Drenthe plaatsgevonden.

In de onderzoeksmemo wordt onderscheid gemaakt tussen:

Voorlopers: Vraagbundeling is afgerond, aanbestedings- en financieringsfase is aangebroken of afgerond.

Volgers: Vraaginventarisatie en verkenning van de mogelijkheden.

Bevindingen:

Volgers	Voorlopers
<ul style="list-style-type: none">• Heterogene groep.• Relatief jonge initiatieven (2015). Waar veel initiatieven zijn worden snellere stappen gemaakt dan in gebieden waar weinig initiatieven zijn.• Veel initiatieven komen reactief tot stand. Goed beeld van grijze/witte aansluitingen.	<ul style="list-style-type: none">• Kwaliteit projectorganisatie is hoog en geformaliseerd in een stichting of coöperatie.• Twee problemen: hoe regelen we de financiering en hoe gaan we om met initiatieven die willen aansluiten of in het werkgebied zitten.• Eigenaarschap van het netwerk speelt een belangrijke en

<ul style="list-style-type: none"> • Veelal vrijblijvende vraaginventarisatie uitgevoerd. • Geen van de initiatieven heeft een definitieve strategische keuze gemaakt als het gaat om: zelf netwerk aanleggen, beheren en onderhouden of in zee gaan met bestaande (markt)partijen. • Ingewikkelde materie. Professionaliteit is in de meeste gevallen laag. Veelal is er geen geformaliseerde projectstructuur. Hierdoor zijn initiatieven kwetsbaar. • Voornaamste strategie is opschaling en fusie. • Samenwerking soms problematisch (lokale gevoeligheden/gemeentegrenzen). • Eigenaarschap van het netwerk speelt een belangrijke en belemmerende rol in de samenwerking tussen initiatieven. 	<p style="text-align: center;">belemmerende rol in de samenwerking tussen initiatieven.</p>
<p>Bij de meeste initiatieven is er een groot vertrouwen dat er over drie jaar glasvezel in de grond ligt, gebaseerd op::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concrete voortgang van sommige voorlopers. • Het gevoel dat de marktpartijen in weging komen of de provincie faciliteert of er kan worden aangesloten bij lopende initiatieven. 	

Op basis van de uitgevoerde interviews wordt door de RUG het volgende geconcludeerd en aanbevolen:

Conclusies

- Een groot deel van de volgers gaat het in de huidige vorm niet redden voor 1 maart 2019 een operationeel netwerk op te leveren. Door gebrek aan tijd/energie, doorzettingsvermogen, kennis en kunde, massa en motivatie. Cruciaal is: doorzettingsvermogen.
- Volgers kunnen het niet alleen; wordt breed gedeeld.
- Samenwerking met voorlopers en eventuele leveranciers wordt gezocht.

Aanbevelingen

Beleid van de provincie moet gericht zijn op samenwerking tussen initiatieven onderling en tussen initiatieven en leveranciers door:

- Meer regie, bijvoorbeeld regiocoördinatoren.
- Sturen op schaal (logische partnerschappen) (vraagbundeling loskoppelen van netwerkniveau).
- Directe ondersteuning (zowel inhoudelijk als procesmatig) bij businesscase ontwikkeling.
- Actief optreden door provincie en platform in situaties waarin meerdere initiatieven in één werkgebied zitten of wanneer ruimtelijk onlogische samenwerkingspartners worden gezocht.
- T.a.v. de voorlopers: ondersteuning bij de financiering (afdekken risico's/garantstelling) en uitbreidingsvraagstukken met andere initiatieven.

Noot:

Bij het opstellen van de onderzoeksmemo was er sprake van 25 breedbandinitiatieven. Inmiddels zijn deze feiten al weer ingehaald door de realiteit en is de stand van zaken (peildatum 1 september 2016) als volgt:

Omschrijving	Aantal
Witte adressen in Drenthe	24.500
Totaal aantal initiatieven*	37
Initiatieven waaraan subsidie vraagbundeling is toegekend	22 (dekkingspercentage van 83,3% van de witte adressen)
Initiatieven die lening hebben aangevraagd	5 (dekkingspercentage van 32,4 % van de witte adressen)
Initiatieven die breedband hebben aangelegd	2

* Het aantal initiatieven fluctueert door het ontstaan van nieuwe initiatieven en de samenvoeging van bestaande initiatieven.

In onderstaande gemeenten is nog sprake van witte vlekken (witte adressen die nog niet zijn meegenomen in een initiatief):

- Aa en Hunze
- Assen
- Coevorden
- Emmen
- Hoogeveen
- Meppel
- Tynaarlo

Heroverweging realisatiestrategie:

De onderzoeksmemo van de RUG tezamen met de huidige stand van zaken vormt belangrijke input voor onze gezamenlijke koers voor 2017 en heroverweging van de huidige realisatiestrategie.

Wat betekent de uitkomst van het RUG-onderzoek:

- Voor de huidige aanpak?
- Welke acties zijn nodig?
- Wat, hoe en door wie?

Kernpunten voor de heroverweging van de realisatiestrategie zijn:

- Schaal; opschaling (vraagbundeling/omvang netwerk);
- Professionaliteit: projectorganisatie
- Financiering
- Uitbreiding netwerken

Tenslotte: De Subsidieregeling vraagbundeling stopt op 31 december 2016. Wat betekent dit gezien de huidige stand van zaken voor de realisatiestrategie?